

بسم الله الرحمن الرحيم

گزارش تفصیلی شورای نگهبان پیرامون دهمین دوره انتخابات ریاست

جمهوری

«یا ایها الذین آمنوا کونوا قوامین لله شهداء بالقسط و لا یجرمنکم شان قوم علی الا تعدلوا اعدلوا هو اقرب للتعوی و اتقوا الله ان الله خبیر بما تعملون» سوره مائده آیه ۸

مقدمه

شورای نگهبان علاوه بر پاسداری از احکام اسلام و قانون اساسی و احراز عدم مغایرت مصوبات مجلس شورای اسلامی با موازین شرع و قانون اساسی، به موجب اصل نود و نهم، یکصد و پانزدهم، یکصد و هجدهم و بند نهم از اصل یکصد و دهم قانون اساسی و قوانین عادی منبعث از آن، مسئولیت نظارت بر انتخابات ریاست جمهوری را برعهده دارد و تنها مرجع عالی رسیدگی به شکایات و اعتراضات پیرامون جریان انتخابات می باشد لذا با رصد کردن مستمر، به موقع و دقیق امور، مجموع اعتراضات و شکایات را پس از دریافت، دسته بندی کرده و با بکارگیری تمامی ابزارهای قانونی، آنها را مورد رسیدگی قرار داده و در نهایت نسبت به صحت و یا عدم صحت انتخابات اعلام نظر می نماید.

براین اساس در پی برگزاری دهمین دوره انتخابات ریاست جمهوری و با توجه به مشارکت حداکثری مردم و تأثیر شگرف آن در تحکیم نظام، ترویج و گسترش مردم سالاری دینی و تجلی و ظهور دوباره و فراگیر دو عنصر توأمان «جمهوریت» و «اسلامیت» نظام، شورای نگهبان با درک شرایط و به منظور خنثی سازی توطئه ها و نیرنگ ها و تقویت همدلی ها برای نخستین بار در روند بررسی شکایات و اعتراضات، انجام اموری را وجهه همت خود قرار داد که گزارش تفصیلی آن در دو بخش اقدامات شورای نگهبان و بررسی شکایات جهت تنویر افکار عمومی منتشر می گردد.

اقدامات شورای نگهبان

آنچه در پی می آید مجموعه اقداماتی است که شورای نگهبان در جهت بررسی انتخابات دهمین دوره ریاست جمهوری به منظور صیانت از آراء مردم شریف ایران اسلامی انجام داد. لازم به ذکر است که برخی از این اقدامات در انتخابات گذشته سابقه نداشته و شورای نگهبان با توجه به فضای موجود در جامعه و برای دستیابی به اطمینان بیشتر از سلامت انتخابات به انجام آنها پرداخت.

۱- شورای نگهبان در راستای انجام وظایف نظارتی و حصول اطمینان از صحت و سلامت انتخابات، با دعوت از نمایندگان نامزدها برای حضور در محل این شورا، جهت مشاهده نحوه نظارت همه جانبه و توأم با دقت و احتیاط اعضای شورا بر جریان امور در روز برگزاری انتخابات، تلاش نمود که نامزدهای محترم را در جریان امر نظارت قرار دهد. در این راستا هر چهار نامزد محترم، نمایندگان را معرفی و ضمن استقرار در شورای نگهبان و در اختیار گرفتن امکانات لازم، ارتباط سریع تر با مسئولین نظارتی داشته و پس از پایان رأی گیری نیز تا بامداد روز شنبه ۸۸/۳/۲۳ از نزدیک شاهد تجمیع آراء بودند. (پیوست های شماره ۱ الی ۸)

۲- در کمتر از سه روز بعد از جمعه ۲۲ خرداد ۸۸، شورای نگهبان علی رغم فقدان وظیفه با دعوت از نامزدهای معترض، آمادگی خود را برای استماع اظهارات و دریافت اسناد و مدارک آنها جهت فراهم آمدن امکان بررسی و رسیدگی بهتر و بیشتر اعلام نمود. این جلسه در شورای نگهبان، با حضور نمایندگان نامزدهای محترم، تشکیل و پیرامون نحوه رسیدگی به شکایت ها بحث و گفتگو شد. آقایان محتشمی پور، آخوندی و هاشمی به نمایندگی از سوی آقای میرحسین موسوی، آقای کرباسچی به نمایندگی از سوی آقای کروبی و آقای دانش جعفری به نمایندگی از سوی آقای محسن رضائی در شورای نگهبان حضور یافتند و به بیان نقطه نظرات خود پرداختند. لازم به ذکر است که نمایندگان مزبور خواستار حضور در جلسه عمومی شورای نگهبان نیز شدند. (پیوست های شماره ۹ الی ۱۲)

این در حالی است که نمایندگان محترم نامزدها، علاوه بر حضور در شورای نگهبان، روز سه شنبه ۲۶ خرداد ۸۸ در دیدار با مقام معظم رهبری (مدظله‌العالی) به تفصیل مطالبشان را مطرح و معظم‌له نیز با ارائه رهنمودهای لازم و ترغیب و توصیه آنان به خویشتن‌داری، خواهان پیگیری درخواست‌هایشان از مجرای قانونی شدند و شورای نگهبان را به ملاحظه اسناد و مدارک و شنیدن حرف‌ها و اعتراض‌های آنان و همچنین بررسی و اظهار نظر در چارچوب قانون و شرع توصیه فرمودند.

۳- در روز شنبه ۸۸/۳/۳۰، در پی دعوت از نامزدهای معترض جهت حضور در جلسه عمومی شورای نگهبان، فقط آقای محسن رضائی از این امکان استفاده نمود و در جلسه عمومی شورای نگهبان حاضر شد و نقطه نظرات خود را به صورت مستقیم با اعضای محترم شورای نگهبان در میان گذاشت و در این جلسه مقرر شد با در اختیار قرار دادن فرمهای ۲۸، بازشماری ده درصد (۱۰٪) صندوق‌ها در شش استان با حضور نمایندگان ایشان انجام پذیرد. (پیوست‌های شماره ۱۳ الی ۱۵)

به محض معرفی نماینده آقای محسن رضائی، بازشماری در حوزه‌های مورد نظر آغاز شد که آراء استان کرمانشاه و نزدیک به نیمی از آراء شهرستان‌های استان فارس و بعضی از شهرستان‌های استان اصفهان و استان خوزستان با حضور نمایندگان آقای محسن رضائی، اعضای هیأت اجرایی و ناظرین شورای نگهبان مورد بازشماری قرار گرفت.

پس از پایان بازشماری آراء و عدم وجود مغایرت محسوس بین آراء اعلامی و نتایج بازشماری، آقای محسن رضایی در تاریخ ۸۸/۴/۲ با ارسال نامه شماره ۳۳۲-۰۱/م رسماً انصراف خود را از پیگیری شکایت‌های مطروحه اعلام نمود. (پیوست شماره ۱۶) علاوه بر این شورای نگهبان آمادگی خود را برای بررسی موضوع با حضور دو نامزد دیگر (آقایان: مهدی کروب‌ی و میرحسین موسوی) تکرار نمود و این امکان را مجدداً برای آنان فراهم ساخت تا چنانچه موارد مستند و یا قانونی و قابل طرح دارند و به هر دلیلی نتوانسته‌اند به صورت مکتوب یا از طریق نمایندگان خود مطرح سازند، بدین شیوه بتوانند نقطه نظرات خود را بیان نمایند.

با این حال علی‌رغم وجود قوانین اساسی و عادی در امر انتخابات و با توجه به برخوردار بودن کشور از سی سال سابقه درخشان در عرصه‌های گوناگون انتخابات، رفراندوم و همه‌پرسی و با عنایت به اینکه انتخابات دهمین دوره ریاست جمهوری با وجود اهمیت و اعتبار، اولین و آخرین انتخابات در نظام جمهوری اسلامی نبوده و نمی‌باشد، مع‌الاسف بعضی از نامزدهای محترم، اغلب به جای سلوک در بستر قانون و توسل به مراجع ذیربط برای پیگیری اعتراض‌ها و شکایت‌ها، با صدور بیانیه‌ها و دعوت از مردم برای حضور در خیابانها، موجب اخلال در طی مراحل طبیعی و قانونی انتخابات گردیدند.

۴- شورای نگهبان، علاوه بر تشکیل جلسه صبح سه‌شنبه مورخ ۸۸/۳/۲۶ با نمایندگان سه نامزد معترض و علی‌رغم انقضای مهلت قانونی برای دریافت و رسیدگی به شکایت‌ها و اعتراض‌ها، صرفاً برای حصول اطمینان بیشتر، این مهلت را با موافقت مقام معظم رهبری (مدظله‌العالی) برای پنج روز دیگر تمدید کرد. (پیوست شماره ۱۷)

۵- متعاقب تجدید مهلت بررسی شکایت‌ها و اعتراض‌ها به منظور استفاده احسن از فرصت‌های پیش آمده، شورای نگهبان دیدارهایی با مراجع عظام تقلید، علمای حوزه و شخصیت‌های شاخص و فعال در عرصه‌های سیاسی و اجتماعی را در دستور کار قرار داد و در این راستا با عزیمت به شهر مقدس قم و دیدار با حضرات آیات عظام: مکارم شیرازی، جوادی آملی، صافی گلپایگانی، سبحانی، موسوی اردبیلی و حضرات آیات: امینی، مسعودی خمینی و در تهران با آیات و حجج اسلام: شاهرودی، ری‌شهری و ناطق نوری در این زمینه تبادل نظرهای لازم به عمل آمد. اعضای شورای نگهبان در دیدارها و ملاقات‌های خود با مراجع، علماء و شخصیت‌های دینی، سیاسی و اجتماعی، ضمن ارائه گزارش از عملکرد نظارتی شورا در امر خطیر انتخابات، با بهره‌گیری از آگاهی‌ها و نظرات ارزشمند این بزرگواران، خصوصاً رهنمودهای ارائه شده از سوی مراجع عظام تقلید، آن را سرلوحه کار خود در پیگیری‌ها و بررسی اعتراض‌ها و شکایت‌ها قرار داد.

۶- هم‌چنین شورای نگهبان در راستای تکمیل اسناد و مدارک و آگاهی از مشهودات و مسموعات مستند و قانونی برخی شخصیت‌های کشور، مکاتباتی با اغلب آنان از جمله آقایان: لاریجانی، رئیس‌محرّم مجلس شورای اسلامی؛ پورمحمدی، رئیس‌محرّم سازمان بازرسی کشور؛ قالیباف، شهردار محترم تهران؛ ری‌شهری، تولیت محترم آستان مقدس حضرت عبدالعظیم حسنی (ع) و ... انجام داد تا چنانچه مطالب و مدارک مستندی در اختیار دارند جهت بهره‌برداری و فراهم آمدن امکان بررسی، تصمیم‌گیری و اظهارنظر به شورای نگهبان ارسال نمایند. (پیوست‌های شماره ۱۸ الی ۲۱)

۷- علی‌رغم تعلل و عدم همکاری بعضی از نامزدهای معترض، شورای نگهبان علاوه بر تمدید مهلت برای رسیدگی دقیق‌تر به اعتراض‌های مربوط به شمارش آراء و بویژه اعتراض‌های وارده بر روند انتخابات، «هیاتی ویژه» مرکب از شخصیت‌های صاحب نام نظام و نخبگان سیاسی، اجتماعی کشور تشکیل و آنان را به استماع اظهارات مطلعین و جمع‌آوری اسناد و مدارک از اطراف و اکناف کشور و بررسی و رسیدگی به موضوع، مأمور نمود تا متعاقب دریافت گزارش کارشناسی از هیأت مزبور، موجبات اتخاذ تصمیم و اعلام نظر همه‌جانبه و نهایی در خصوص موضوع توسط شورای نگهبان فراهم آید. (پیوست‌های شماره ۲۲ الی ۲۷)

۸- متعاقب تشکیل هیات ویژه متشکل از حجج اسلام ابوترابی، دری نجف‌آبادی و رحیمیان و آقایان دکتر حدادعادل، دکتر ولایتی و دکتر افتخارچهرمی، این هیأت پس از تشکیل اولین جلسه، از دو نامزد معترض، درخواست نمود تا جهت بررسی روند برگزاری انتخابات و بازشماری حداقل ده درصد (۱۰٪) از صندوق‌ها نماینده خود را به این هیات معرفی نمایند که این امر طی دو نامه از سوی شورای نگهبان به این نامزدها اعلام شد (پیوست‌های شماره ۲۸ و ۲۹) که متأسفانه در وقت مقرر آقای موسوی از اعزام نماینده خود برای این امر خودداری ورزید و به صدور بیانیه‌ای اکتفا نمود. (پیوست شماره ۳۰) آقای کربوبی نیز ابتدائاً خواستار تغییر در ترکیب هیات بود لیکن مجدداً با صدور بیانیه‌ای دیگر بر ابطال انتخابات اصرار نمود. (پیوست‌های شماره ۳۱ و ۳۲)

۹- در ساعات پایانی یکشنبه ۸۸/۴/۷، یک نفر از شخصیت های سیاسی ضمن تماس با شورای نگهبان اظهار داشت که طی مذاکره با آقای موسوی و نمایندگان وی، آنان خواسته های جدیدی را مطرح کرده اند و از شورای نگهبان درخواست نمود که این خواسته های جدید آنها را مورد بررسی قرار دهد. شورای نگهبان با این امر موافقت نمود و به همین جهت جلسه ای با حضور دو نفر از اعضای هیات ویژه و دو نفر از اعضای شورای نگهبان تشکیل و موارد چهارگانه درخواست شده جدید به شرح ذیل مطرح شد:

(۱) بازشماری آراء در چهار استان

(۲) تطبیق سریال (شماره مسلسل) شناسنامه ها با ته برگ تعرفه ها

(۳) بررسی میزان چاپ تعرفه ها و تعرفه های موجود

(۴) بررسی خطوط نوشته شده بر روی اوراق تعرفه و اطمینان از اینکه یک خط نباشد (پیوست شماره ۳۳)

علی رغم دشواری های خاص این خواسته ها و محدودیت زمانی (فقط یک روز)، جهت ایجاد اعتماد و اطمینان بیشتر، این درخواست ها مورد موافقت اعضای محترم حاضر قرار گرفت، لیکن مقرر شد موضوع کتباً از سوی آقای موسوی به شورای نگهبان اعلام گردد که متأسفانه پس از انجام ملاقات دو نفر از نمایندگان هیات ویژه با آقای موسوی و نمایندگان ایشان (آقایان محتشمی پور و موسوی لاری) در یکشنبه شب، نتیجه گیری به جلسه ای در روز دوشنبه مورخ ۸۸/۴/۸ موکول شد و سرانجام آقای موسوی از اعلام کتبی و رسمی موارد فوق الذکر خودداری نمود و موضوع بدون نتیجه پایان یافت. این درحالی است که روز دوشنبه، آقایان محتشمی پور و موسوی لاری، متن مکتوبی را به هیات ویژه ارائه کردند که علاوه بر موارد چهارگانه یادشده، خواسته های غیرمتعارف دیگری را هم شامل می شد و به نظر می رسید بیشتر اتلاف وقت و زمان مورد نظر است تا اهتمام به رسیدگی از طریق مراجع قانونی. (پیوست

شماره ۳۴) گزارش هیات ویژه متعاقب این عدم همکاری منتشر شد. (پیوست شماره ۳۵)

۱۰- پس از اطمینان از عدم همکاری نامزد محترم معترض، دستور بازشماری ده درصد (۱۰٪) از کل صندوق‌های اخذ رای صادر شد، که این امر در مقابل دوربین‌های صدا و سیما و با حضور معتمدین هر شهر و رؤسای شورای اسلامی شهر و حتی‌الامکان نمایندگان از نامزدها که در روز انتخابات در پای صندوق‌های اخذ رأی حضور داشتند، انجام پذیرفت. در این مرحله بیش از ۳۰۰ نفر از نمایندگان نامزدها در بازشماری حضور داشتند.

در پایان این بخش تأکید می‌نماید با وجود هیأت‌های نظارت در حوزه‌های شهرستانی و استانی که با عضویت چهره‌های فرهیخته فرهنگی، دانشگاهی، حوزوی و با بهره‌گیری از توان بالفعل تمامی اقشار متدین، انقلابی و همیشه در صحنه مردمی تشکیل و در روز برگزاری انتخابات، این هیأت‌ها با حضور نمایندگان محترم هر یک از نامزدها و با استفاده از شیوه‌های پیشرفته علمی و متعارف، نظارتی وسیع، همگانی و کارآمد را معمول می‌دارند و شورای نگهبان نیز، از طریق هیأت هفت نفره موسوم به «هیأت مرکزی نظارت بر انتخابات» علاوه بر نظارت عالی بر روند و فرآیند انتخابات، اعمال نظارت بر عملکرد هیأت‌های نظارت شهرستانی و استانی را هم از نظر دور نداشته و نمی‌دارد، همگان اذعان خواهند داشت که با وصف مراتب فوق، عملاً امکانی برای وقوع تخلف یا تخلفات گسترده که صحت و سلامت انتخابات را تحت‌الشعاع قرار دهد معقول و متصور نخواهد بود.

شورای نگهبان با عنایت به مراتب فوق و با بکارگیری همه ظرفیت‌ها و امکانات قانونی، بحول و قوه الهی به عموم شهروندان عزیز و خصوصاً به نامزدها و طرفداران آنها اطمینان می‌دهد که در کنار آنان و به نمایندگی از آنان در دفاع از خواسته‌های مشروع و قانونی‌شان از هیچ تلاش و کوششی فروگذار ننموده است.

بررسی شکایات‌ها و اعتراض‌ها

شکایات‌های واصله و بررسی تحلیلی آن

شورای نگهبان با رصد کردن بموقع و بهنگام امور، مجموع اعتراض‌ها و شکایات‌ها را پس از دریافت، جمع، موضوع بندی و با بکارگیری تمامی ابزارهای قانونی در اختیار، رسیدگی و هم‌اکنون نتایج حاصل از رسیدگی‌ها را جهت استحضار آحاد ملت بزرگ ایران، مسئولان و بویژه ذینفعان محترم در امر خطیر انتخابات اخیر تقدیم می‌نماید.

قبل از پرداختن به محتوای شکایات و اعتراض‌ها، ضروری است که تعریفی از حوزه‌های انتخابیه و شعب اخذ رأی ارائه شود.

برخلاف سایر انتخابات نظیر خبرگان رهبری، مجلس شورای اسلامی و شوراها که هر بخش، شهر یا استان به تناسب نیازهای اقلیمی و منطقه‌ای مستلزم انتخاب نماینده یا نمایندگان خاص می‌باشد، در انتخابات ریاست جمهوری، سراسر کشور صرفاً به یک فرد به عنوان نماد و سمبل اراده ملی نیاز دارند که عبارت است از شخص رئیس جمهور. بر این اساس در انتخابات ریاست جمهوری گستره کشور بصورت یک حوزه انتخابیه تلقی و هر ایرانی می‌تواند در هر نقطه‌ای از کشور یا خارج از کشور که صندوق اخذ رأی در آنجا پیش‌بینی شده در انتخابات شرکت نماید. در دهمین دوره انتخابات ریاست جمهوری در سراسر کشور و خارج از کشور حدود چهل و شش هزار (۴۶۰۰۰) صندوق، آراء مردم شریف ایران را اخذ نمودند که تعداد کل صندوق‌ها به نسبت انتخابات قبلی به میزان یک و دو دهم درصد (۱/۲٪) افزایش داشته است. از این تعداد، چهارده هزار و دویست و نود و چهار (۱۴۲۹۴) صندوق سیار در نظر

گرفته شد. (پیوست شماره ۳۶)

تفکیک موضوعی شکایات‌ها و اعتراض‌ها

شکایات‌ها و اعتراض‌های واصله بدو تحت دو عنوان: شکایات‌های مشترک و شکایات‌های اختصاصی

نامزدها و سپس در سه محور زیر طبقه بندی گردید:

الف: شکایات و اعتراض‌های ناظر بر روز انتخابات

ب: شکایات‌ها و اعتراض‌های ناظر بر شمارش آراء و اعلام نتایج

ج: شکایات‌ها و اعتراض‌های ناظر بر قبل از دو مرحله فوق، یعنی گزارش‌های واصله ناظر بر جریان و

روند حاکم بر انتخابات در روزهای مُشرف به جمعه ۲۲ خرداد ۱۳۸۸ (پیوست‌های شماره ۳۷ الی ۴۸)

الف) شکایات‌ها و اعتراض‌های ناظر بر روز انتخابات

در روز اخذ رأی و همزمان با برگزاری انتخابات در حدود چهل و شش هزار (۴۶۰۰۰) صندوق اخذ رأی، مجموعاً ۱۲۲ فقره گزارش توسط نمایندگان محترم نامزدهای انتخابات ریاست جمهوری به شورای نگهبان ارائه شد که تفکیک آنها بدین قرار است:

نماینده آقای محسن رضایی ۱۲ فقره، نماینده آقای مهدی کروی ۲۴ فقره و نماینده آقای میرحسین موسوی ۸۶ فقره.

این گزارش‌ها در همان روز و با پیگیری‌های گسترده و همه جانبه ناظران شورای نگهبان در سراسر کشور مورد بررسی و ارزیابی قرار گرفت. بخش اعظم این شکایات‌ها، از برداشت اشتباه یا نگرانی از احتمال وقوع تخلف بوده است. بعنوان مثال ستاد یکی از نامزدهای محترم گزارش‌های مختلفی را به این شورا تقدیم نمود که در آن بصورت کلی و بدون ذکر هیچ مشخصه‌ای و حتی بدون ذکر نام شعبه‌های مورد نظر، موضوعاتی بعنوان تخلف گزارش شده بود که چند مورد از آنها بعنوان نمونه بیان می‌شود:

الف-۱) تمام شدن تعرفه‌ها در تبریز، اصفهان و تهران (تهرانپارس) یا کمبود شعب اخذ رأی در برخی مناطق، قطع اینترنت و تلفن همراه، عدم امکان تشخیص بین صندوق‌های ثابت و سیار، وارد نکردن

کدملی، زدن مهر انتخابات در قسمت مربوط به کوپن ارزاق، عدم امکان رأی‌گیری بدلیل کمبود تعرفه در تبریز و شیراز و هدایت مردم به رفتن به خانه‌ها با استناد به اخبار شبکه BBC و.... بخشی از گزارش‌هایی است که در روز اخذ رأی به شورای نگهبان تقدیم شده است.

الف-۲) در موارد متعددی نیز مسائلی مطرح شد که اساساً تخلف انتخاباتی نبوده و فرد گزارش دهنده بدلیل عدم آشنایی با مقررات اولیه، موضوع را بعنوان تخلف ذکر نموده است که به برخی از آنها نیز اشاره می‌شود:

رأی‌گیری در اتوبوس، مشاهده دو صندوق سیار به فاصله کم، آوردن صندوق سیار برای مدرسه‌ای که خود صندوق ثابت دارد و وجود صندوق ثابت و صندوق سیار در کنار هم در برخی از مناطق.

اندک توجه و عنایت در عناوین برشمرده، حکایت از آن دارد که اولاً ضمن احترام و تحسین به دغدغه‌های گزارشگران، گزارشی که واجد وصف تقلب انتخاباتی باشد به چشم نمی‌خورد، ثانیاً موارد پیش آمده بر فرض صحت با هماهنگی ناظران و مجریان و آماده به خدمت بودن دستگاههای اجرایی در جای جای این کشور بزرگ و پهناور به ویژه در روز حساس و سرنوشت‌ساز انتخابات، عمدتاً در کمترین فاصله ممکن مرتفع می‌شود، ثالثاً استفاده از صندوق‌های سیار در کنار صندوق‌های ثابت، از جمله طرق متعارف و معمول در همه انتخابات بویژه در انتخاباتی است که مواجهه با ازدحام پرشور جمعیت بوده و چنین اقدامی تازگی ندارد تا در زمره تخلف انتخاباتی قابل اعتنا باشد، رابعاً تایید و تاکید نمایندگان محترم نامزدها در پایان رأی‌گیری بر انجام و اتمام توأم با سلامت انتخابات، نافی هرگونه شبهه در مخدوش دانستن امر انتخابات می‌باشد.

اسناد مکتوب متضمن بیانات و اظهارات نمایندگان محترم نامزدها که هر یک به نوبه خود بر سلامت انتخابات صحه گزارده‌اند تماماً موجود و عنداللزوم جهت آگاهی عموم در اختیار رسانه‌ها قرار خواهد

گرفت. ضمن آنکه شورای نگهبان در این دوره با اتخاذ روشهای جدید از جمله در نظر گرفتن جای مهر نظارت در تعرفه‌ها سعی نمود درصد سلامت انتخابات را افزایش دهد.

ب) شکایات‌ها و اعتراض‌های ناظر بر شمارش آراء و اعلام نتایج

پس از انجام انتخابات و اعلام نتایج حاصل از شمارش آراء توسط وزارت محترم کشور، نامزدهای محترم با ارسال نامه‌هایی شکایات خود را مطرح نمودند؛ آقای محسن رضایی ۷۲ فقره، آقای مهدی کروی ۱۰۸ فقره و آقای میرحسین موسوی ۳۰۴ فقره.

با وجود دریافت بخش عمده‌ای از نامه‌های فوق‌الذکر که با عباراتی کلی و بدون ارائه هیچگونه اسناد و مدارک مثبته بعنوان شکایت مطرح شده بود، شورای نگهبان با اغماض از نقص شکلی شکایات واصله نسبت به رسیدگی به آنها اقدام نمود.

در این مرحله با تشکیل جلسات متعدد و تعیین کارگروه‌های تخصصی، نسبت به بررسی و ارزیابی تک‌تک شکایات‌های واصله اقدام شد. در ابتدا شکایات نامزدهای محترم در دو گروه شکایات مشترک و شکایات اختصاصی دسته‌بندی و کلیه شکایات‌ها به همراه گزارش‌هایی که در روز اخذ رأی ارسال شده بود مورد ارزیابی قرار گرفت.

ذکر این نکته ضروری است که با وجود عدم اقدام نامزدها در ارسال بموقع شکایات‌ها در فرصت‌های قانونی، این شورا به منظور رعایت احتیاط و همکاری با نامزدهای معترض، گزارش‌های واصله را مورد توجه قرار داد و علی‌رغم آنکه قانوناً هیچ تکلیفی برعهده نداشت با دعوت از نامزدهای محترم در روز شنبه ۸۸/۳/۳۰ یعنی ۵ روز پس از پایان مهلت دریافت شکایات‌ها، امکان دیگری را نیز برای کاندیداهای معترض فراهم آورد تا چنانچه به هر دلیلی موفق نشده‌اند بصورت مکتوب شکایات‌های خود را ارائه کنند، در این جلسه امکان انتقال حضوری و مستقیم نقطه نظرات خود به اعضای محترم شورای نگهبان را داشته باشند که مع‌الاسف تنها یکی از آقایان از این امکان بهره گرفت. علاوه بر این،

شورای نگهبان امکان دیگری را نیز برای آنان فراهم نمود، به گونه‌ای که تا روزهای پایانی اعلام نتیجه نهایی نیز آماده‌ی استماع نظرات نامزدهای محترم بود. به هر حال تفکیک شکایت‌های نامزدهای محترم و دسته‌بندی آنها به شرح ذیل است:

۱- عناوین شکایات مشترک نامزدها

- الف) شکایت از کمبود تعرفه در برخی از شعب اخذ رأی
 - ب) جلوگیری از حضور نماینده نامزدها یا اخراج ایشان در برخی از شعب اخذ رأی
 - پ) دخالت اعضاء شعب اخذ رأی در رأی افراد و ترغیب به رأی دادن به فرد خاص
 - ت) عدم ممهور نمودن تعرفه یا شناسنامه‌ها و اخذ رأی از افراد فاقد شرایط
 - ث) اجبار افراد به استفاده از خودکارهای موجود در شعب اخذ رأی
 - ج) تبلیغ در روز رأی‌گیری به نفع نامزدی خاص
 - چ) انتقال صندوق اخذ رأی سیار به محل دیگر برای اخذ رأی
 - ح) عدم تمدید زمان رأی‌گیری و بسته بودن شعب اخذ رأی
 - خ) خرید و فروش رأی
 - د) استفاده از امکانات دولتی
 - ذ) پلمپ صندوق‌های اخذ رأی بدون حضور نمایندگان نامزدها و عدم نظارت ایشان بر تجمیع آراء
 - ر) عدم حضور یا نظارت نمایندگان نامزدها در زمان تجمیع آراء
 - ز) حضور بیش از صد درصد واجدین شرایط در برخی حوزه‌های انتخابیه
- پس از بررسی هر یک از موضوعات فوق و اعزام بازرسان شورای نگهبان جهت بررسی شکایت‌ها و استعلام از مراجع ذی‌ربط، نتیجه حاصل از این بررسی‌ها به شرح ذیل اعلام می‌گردد:

الف) شکایت از کمبود تعرفه در برخی از شعب اخذ رأی

الف-۱) از مجموع چهل و پنج هزار و ششصد و نود و دو (۴۵۶۹۲) صندوق اخذ رأی در داخل کشور، بیشترین گزارش‌ها مربوط به نمایندگان آقای میرحسین موسوی است که اعلام نموده‌اند در سراسر کشور تعداد پنجاه و یک (۵۱) صندوق با کمبود تعرفه مواجه شده است. عمده این گزارش‌ها نیز فاقد مستندات قانونی است و مشخصات گزارش دهنده در دسترس نبوده، بلکه با چند واسطه و بصورت نقل قول می‌باشد.

الف-۲) صرف نظر از صحت و سقم گزارش نمایندگان نامزدهای محترم، اتمام تعرفه در موارد اعلام شده درصدی جزئی از صندوق‌های کل کشور است که تأثیری در روند کلی انتخابات نداشته و در صورت اتمام تعرفه در تعداد بسیار معدودی از شعب، رأی دهندگان با تحمل اندکی انتظار و رسیدن تعرفه در همان شعبه رأی داده‌اند و یا به شعب همجوار مراجعه کرده‌اند.

هرچند که اتمام تعرفه (در صورت رخداد امر) می‌تواند دقایقی موجب توقف عملیات رأی‌گیری شود، اما تردیدی نیست که این امر تأثیری در سرنوشت آراء مأخوذه نداشته و موجبی برای خدشه و تقلب در آراء مأخوذه محسوب نمی‌گردد.

گزارش‌های متعدد و مستند ناظرین و بازرسین شورای نگهبان از سراسر کشور حاکی است در هیچ یک از شعب اخذ رأی، بدلیل عدم وجود تعرفه، رأی‌گیری تعطیل نشده است و در شعبه‌هایی که بدلیل استقبال گسترده مردم، با کمبود تعرفه مواجه و اخذ رأی برای دقایقی به تأخیر افتاد، بلافاصله نسبت به ارسال تعرفه و رفع نیاز اقدام گردید. (این اتفاق در بسیاری از انتخابات گذشته نیز سابقه دارد)

الف-۳) در خصوص میزان تعرفه‌های چاپ شده و مسائل مربوط به آن باید گفت: در پی وصول شکایت‌های نامزدهای محترم، شورای نگهبان بازرسین ویژه‌ای به ستاد انتخابات کشور و چاپخانه بانک ملی جمهوری اسلامی ایران (محل چاپ تعرفه‌های انتخابات) اعزام نمود. بازرسین اعزامی پس از بررسی همه‌جانبه و اخذ صورتجلسه‌های مختلف، طی نامه شماره ۸۸/۱۱/۳۳۵۸۳ مورخ ۸۸/۴/۹ اعلام

نمودند وزارت کشور قبل از انتخابات اقدام به چاپ پنجاه و هشت میلیون و هشتصد و هفتاد و پنج هزار (۵۸۸۷۵۰۰۰) برگ تعرفه نموده است. همچنین در روز اخذ رأی مورخ ۸۸/۳/۲۲ نیز پس از هماهنگی با این شورا بمنظور جلوگیری از کمبود احتمالی تعرفه و امکان توزیع مناسب آن در سراسر کشور، تعداد دو میلیون (۲۰۰۰۰۰۰) برگ تعرفه دیگر نیز به چاپ رسید.

توضیح این نکته ضروری است در تمامی انتخابات قبلی نیز به دلیل سیال بودن جمعیت رأی دهنده در سطح کشور، وزارت کشور اقدام به چاپ تعرفه به میزان قابل توجهی بیش از شمار واجدین شرایط می نمود. در این دوره نیز علاوه بر اتخاذ همین تدبیر، تعرفه‌های هر استان با کد خاص چاپ شد تا امکان جابجایی تعرفه‌ها بین استان‌ها وجود نداشته باشد. این امر هرچند که به سلامت و دقت انتخابات کمک نمود مع الوصف با عنایت به حضور گسترده مردم و نیاز بسیاری از حوزه‌های اخذ رأی به ارسال دوباره تعرفه، تبادل تعرفه بین استان‌ها را غیرممکن ساخت. به همین دلیل تعرفه‌های چاپ شده در روز اخذ رأی بدون کد استان به چاپ رسید. (قابل ذکر است کل تعرفه‌های چاپ شده در قبل از انتخابات و روز اخذ رأی دارای شماره سریال می‌باشد)

لازم به ذکر است مجموعاً در روز ۲۲ خرداد، تعداد سی و نه میلیون و سیصد و هفتاد و یک هزار و دویست و چهارده (۳۹۳۷۱۲۱۴) برگ تعرفه در سراسر کشور به مصرف رسید و تعداد ششصد و پنجاه هزار (۶۵۰۰۰۰) برگ تعرفه نیز در چاپخانه بانک ملی موجود است و صورتجلسه پلمپ آن که به امضاء نمایندگان ستاد انتخابات کشور، حراست وزارت کشور، حراست چاپخانه بانک ملی، شورای نگهبان و نماینده بانک ملی رسیده است در این شورا موجود می‌باشد. از مجموع تعرفه‌های باقی مانده در قرنطینه چاپخانه، استانداری‌ها و فرمانداری‌های تابعه کشور و کسر از تعرفه‌های چاپ شده، تعداد بیست میلیون و هشتصد و پنجاه و سه هزار و هفتصد و هشتاد و شش (۲۰۸۵۳۷۸۶) برگ تعرفه باقی ماند که براساس قانون انتخابات و آئین نامه مربوطه، تعرفه‌های باقی مانده هر حوزه اخذ رأی به ستاد انتخابات تحویل

می‌گردد. در این راستا از سراسر کشور تعداد بیست میلیون و هفتصد و نوزده هزار و یکصد و شصت و دو (۲۰۷۱۹۱۶۲) برگ تعرفه به هیات‌های اجرایی در سراسر استانها تحویل و باقی‌مانده آندسته از تعرفه‌های انتخاباتی که در بسته‌های یکصدتایی بخشی از آن مصرف شده نیز پس از شمارش آراء به همراه آراء مأخوذه در صندوق اخذ رأی قرار داده شده و پلمپ گردید. هم اکنون این تعرفه‌ها نیز در صندوق‌ها موجود می‌باشد. لازم به ذکر است که تعداد پانصد و هفتاد هزار (۵۷۰۰۰۰) تعرفه نیز برای ایرانیان مقیم خارج از کشور ارسال شده است. (پیوست شماره ۴۹) از این رو و با عنایت به بررسی همه‌جانبه و گسترده کارشناسان و ناظران و بازرسان ویژه شورای نگهبان، چاپ تعرفه‌های اخذ رأی براساس روال معمول بوده و هیچ تعرفه‌ای برخلاف روال قانونی توزیع نشده است. در عین حال در خصوص توزیع نامناسب تعرفه‌ها و عدم اتخاذ تدابیر مناسب جهت رفع این مشکل که منجر به کمبود تعرفه در بعضی شعب و توقف کوتاه مدت اخذ رأی گردید، در روز اخذ رأی وزارت کشور با دریافت تذکر از شورای نگهبان در کنار اهتمام احسن به انجام وظایف اجرایی، نسبت به توزیع صحیح و سریع تعرفه‌ها اقدام نمود. هرچند در پی استقبال بی‌سابقه مردم و نیز عدم توزیع مناسب تعرفه‌ها در معدودی از شعب اخذ رأی مشکلاتی پدید آمد، اما با پیگیری‌های شورای نگهبان و تلاش وزارت کشور، این مشکل بلافاصله برطرف شد، بگونه‌ای که اندک تعلل و قصور پیش آمده که معمول در هر انتخابات است هیچ‌گونه تأثیری در روند انتخابات از خود به جا نهد.

ب) جلوگیری از حضور نماینده نامزدها یا اخراج آنها در برخی از شعب اخذ رأی

بموجب ماده واحده «قانون حضور نمایندگان نامزدهای ریاست جمهوری در شعب اخذ رأی» مصوب سال ۱۳۷۹ مجلس شورای اسلامی، نامزدهای محترم می‌توانند نسبت به معرفی نماینده جهت حضور در شعب اخذ رأی اقدام نمایند. بر همین اساس ستاد انتخابات وزارت کشور با طراحی «سامانه

اینترنتی ویژه برای ثبت نام از نمایندگان نامزدها» مقدمات این امر را فراهم نمود. هرچند که به تصریح تبصره ۲ ماده واحده فوق‌الذکر تا ۵ روز قبل از روز اخذ رأی، نامزدها فرصت دارند نماینده خود را معرفی نمایند، اما بنا بر گزارش وزارت کشور، این تبصره قانونی مورد بی‌توجهی نامزدهای محترم قرار گرفت، به نحوی که بخش قابل توجهی از نمایندگان نامزدها، در روز ۸۸/۳/۱۹ یعنی سه روز قبل از انجام انتخابات به ستاد انتخابات و فرمانداری‌ها معرفی شدند. با این حال و علی‌رغم سپری شدن زمان قانونی، برای نمایندگان معرفی شده کارت شناسایی جهت حضور در حوزه‌های اخذ رأی صادر گردید. در این راستا جناب آقای محسن رضایی در ۱۲ درصد، جناب آقای مهدی کروی در ۳۰ درصد، جناب آقای احمدی‌نژاد در ۷۲ درصد و جناب آقای میرحسین موسوی در ۸۹ درصد از شعب اخذ رأی نماینده ناظر داشته‌اند. در همین حال در پی بررسی‌های همه‌جانبه شورای نگهبان و اخذ آمار تقاضاهای نامزدهای محترم معلوم شد آقای محسن رضایی ۵۴۲۱ نماینده به وزارت کشور و فرمانداری‌ها معرفی نموده است که برای تمامی ۵۴۲۱ نفر کارت صادر شده است. آقای مهدی کروی ۱۳۵۰۶ نفر بعنوان نماینده به وزارت کشور و فرمانداری‌ها معرفی نموده است که برای تمامی ۱۳۵۰۶ نفر کارت صادر شده است، آقای احمدی‌نژاد ۳۳۰۵۸ نفر بعنوان نماینده به وزارت کشور و فرمانداری‌ها معرفی نموده است که برای تمامی ۳۳۰۵۸ نفر کارت صادر شده است و نیز آقای میرحسین موسوی ۴۵۶۹۲ نفر بعنوان نماینده به وزارت کشور و فرمانداری‌ها معرفی نموده است که برای ۴۰۶۷۶ نفر کارت صادر شده و علت کسری صدور کارت برای نمایندگان آقای موسوی کامل نبودن مدارک ارائه شده بوده است.

(پیوست شماره ۵۰)

در خصوص اخراج نمایندگان نامزدها از شعب اخذ رأی که از دیگر شکایت‌های نامزدهای محترم است، شورای نگهبان نسبت به موضوع بررسی دقیق و گسترده و نیز پیگیری‌های میدانی به عمل آورد. در روز اخذ رأی از مجموع چهل و پنج هزار و ششصد و نود و دو (۴۵۶۹۲) صندوق اخذ رأی جمعاً نود

(۹۰) گزارش حاکی از اخراج نماینده نامزدها یا ممانعت از حضور ایشان در شعب اخذ رأی به شورای نگهبان واصل شد. ستاد انتخاباتی آقای محسن رضایی سه (۳) گزارش، ستاد آقای مهدی کروی چهارده (۱۴) گزارش و ستاد آقای میرحسین موسوی هفتاد و سه (۷۳) گزارش ارائه نمودند. صرف نظر از اینکه گزارش‌های واصله عموماً بدلیل فقدان هرگونه ضmannم و مدارک استنادی، ناموجه و غیرقابل پذیرش بوده است مع الوصف بمنظور عمل به وظیفه و اعمال نظارت همه جانبه بر روند انتخابات تمامی گزارش‌ها و حتی گزارش‌های ناقص و مبهم در همان روز مورد بررسی دقیق قرار گرفت. متعاقب بررسی‌های به عمل آمده معلوم شد هیچ یک از افرادی که در گزارش‌ها بعنوان نمایندگان اخراج شده معرفی شده بودند، واجد عنوان نماینده نامزدهای انتخابات ریاست جمهوری نبوده و در هیچ شعبه‌ای از شعب اخذ رأی گزارشی از عدم پذیرش هیچ یک از نمایندگان معرفی شده نامزدها که از سوی فرمانداری‌ها برای ایشان کارت صادر شده بود واصل نشده است.

در عین حال در سراسر کشور از چهل و پنج هزار و ششصد و نود و دو (۴۵۶۹۲) صندوق اخذ رأی، تعدادی از نمایندگان کاندیداها اقدام به دخالت در امر اخذ رأی یا سایر تخلفات قانونی نمودند که پس از تذکر اولیه براساس تبصره ۵ ماده واحده قانون حضور نمایندگان نامزدهای ریاست جمهوری در شعب اخذ رأی با ایشان رفتار شد. براساس گزارش‌های مستند، این اقدام نسبت به ۵ نفر از نمایندگان انجام پذیرفته است.

پ) دخالت اعضاء شعب اخذ رأی در رأی افراد و ترغیب به رأی دادن به فرد خاص

یکی دیگر از شکایت‌هایی که بعنوان تخلف انتخاباتی از سوی نامزدها عنوان شده بود عبارت است از دخالت اعضاء شعب اخذ رأی و ترغیب افراد به رأی دادن به نامزد خاص. در این خصوص از تعداد چهل و پنج هزار و ششصد و نود و دو (۴۵۶۹۲) صندوق اخذ رأی مجموعاً یکصد و پنجاه (۱۵۰) شکایت با عنوان فوق‌الذکر به شورای نگهبان واصل شده است. از این تعداد سی (۳۰) مورد مربوط به

ستاد انتخاباتی آقای محسن رضایی، چهل و شش (۴۶) مورد مربوط به ستاد انتخاباتی آقای مهدی کروی و هفتاد و چهار (۷۴) مورد مربوط به ستاد انتخاباتی آقای میرحسین موسوی می‌باشد. هر چند افراد رأی دهنده با آگاهی قبلی و پس از انتخاب کاندیدای مورد نظر، به شعبه‌های اخذ رأی مراجعه می‌نمایند و شائبه تأثیر تبلیغ یا ترغیب احتمالی آنان بسیار ناچیز و دامن زدن به این شبهه نوعی بی‌احترامی به انتخاب و شعور رأی دهندگان است، اما صرف نظر از این موضوع میزان شکایت واصله، یعنی تعداد یکصد و پنجاه (۱۵۰) مورد در مقایسه با چهل و پنج هزار و ششصد و نود و دو (۴۵۶۹۲) صندوق اخذ رأی عدد قابل توجهی به حساب نمی‌آید. مع الوصف شورای نگهبان به محض وصول شکایت‌های مذکور با بررسی همه‌جانبه و با بهره‌گیری از بازرسان قانونی به بررسی صحت و سقم گزارش‌ها پرداخت. نتیجه بررسی‌ها حکایت از آن دارد که از مجموع شکایت‌های واصله بعضی از گزارش‌ها واهی و حتی در مواردی گزارش‌هایی برخلاف آن موجود و در چند مورد معدود نیز بلافاصله برخورد قانونی صورت گرفته است.

ت) عدم ممهور نمودن تعرفه یا شناسنامه‌ها و اخذ رأی از افراد فاقد شرایط

همزمان با برگزاری انتخابات ریاست جمهوری در چهل و پنج هزار و ششصد و نود و دو (۴۵۶۹۲) صندوق اخذ رأی، مجموعاً چهل و نه (۴۹) گزارش از سراسر کشور مبنی بر ممهور نمودن شناسنامه‌ها و همچنین اخذ رأی از افراد فاقد شرایط رأی دادن به شورای نگهبان واصل شده است. از مجموع این گزارش‌ها سه (۳) مورد از سوی ستاد آقای محسن رضایی، پانزده (۱۵) مورد از سوی ستاد آقای مهدی کروی و سی و یک (۳۱) مورد از سوی ستاد آقای موسوی به شورای نگهبان واصل شده است که بعضی از این شکایت‌ها بطور مشترک توسط ستاد داوطلبان تنظیم شده است.

شورای نگهبان بلافاصله پس از دریافت این گزارش‌ها با بهره‌گیری از عوامل نظارتی نسبت به احراز صحت و سقم و ارزیابی آنها اقدام نمود. در این مرحله مشاهده شد اکثر این گزارش‌ها براساس تصور

نادرستی شکل گرفته و صحت ندارد. بعنوان نمونه در گزارش‌های ارسالی از ستاد یکی از کاندیداها گزارشی وجود دارد که در آن آمده است: «مهر را به قسمت مربوط به کوپن ارزاق می‌زنند». بدیهی است با استناد به چنین گزارش‌هایی، نمی‌توان صحت انتخابات را مورد خدشه قرار داد.

ث) الزام رأی دهندگان به استفاده از خودکارهای موجود در شعب اخذ رأی

این موضوع که در گزارش‌ها و شکایت‌های نامزدهای محترم مطرح شده است، در اصل نشأت گرفته از شایعه‌ای است که از چند روز قبل از انتخابات در جامعه مطرح بود. با اینکه شایعه استفاده از خودکارهای تقلبی بطور گسترده‌ای در سطح جامعه منتشر شده بود مع الوصف هیچ قرینه‌ای حاکی از صحت این شایعه و یا مشاهده حتی یک مورد خودکار تقلبی در سراسر کشور بدست نیامد. همچنین به رغم شکایت‌هایی که بصورت غیرمستند ارائه شده بود، در هیچ یک از شعب اخذ رأی موردی بر اجبار مردم به استفاده از خودکارهای موجود در محل اخذ رأی مشاهده نشد. صرف نظر از اینکه بر فرض صحت موضوع، معلوم نیست کسی که از خودکار موجود در شعبه استفاده می‌کند، به چه کسی رأی می‌دهد. به هر حال استناد به این امر بعنوان تقلب در انتخابات، فاقد وجاهت قانونی است، طرح این قبیل موضوعات پیش از آنکه موردی مستند و مستدل از تقلب انتخاباتی باشد بیشتر به مناقشه در امر انتخابات شبیه است.

ج) عدم تمدید زمان رأی گیری و بسته بودن شعب اخذ رأی

از مجموع چهل و پنج هزار و ششصد و نود و دو (۴۵۶۹۲) صندوق اخذ رأی در سراسر کشور، هفده (۱۷) مورد شکایت از عدم تمدید زمان اخذ رأی به شورای نگهبان واصل گردید که هشت (۸) مورد از سوی ستاد آقای محسن رضایی، یک (۱) مورد از سوی ستاد آقای مهدی کروبی و هشت (۸) مورد هم از سوی ستاد آقای میرحسین موسوی اعلام شده است. در این انتخابات نیز به مانند سایر انتخابات برگزار

شده، بدلیل استقبال گسترده و بی نظیر مردم، زمان اخذ رأی چهار (۴) مرتبه تمدید شد. ضمن اینکه رأی گیری برخلاف دوره گذشته به جای ساعت ۹ صبح از ۸ صبح آغاز گردید.

توضیح اینکه به تصریح ماده ۲۰ قانون انتخابات ریاست جمهوری مدت زمان اخذ رأی مقید به ده (۱۰) ساعت می باشد. وزارت کشور هم نقشی در تعیین این زمان نداشته و قانون، زمان برگزاری انتخابات را بصورت قطعی تعیین نموده است، لذا شایعاً تعطیلی شعب اخذ رأی ناشی از عدم اطلاع از قانون است. همچنین براساس تبصره یک ماده مذکور، تمدید مدت زمان رأی گیری و تشخیص ضرورت آن، بر عهده وزیر محترم کشور است. در انتخابات اخیر، انتخابات از ساعت هشت صبح روز جمعه ۲۲ خرداد ماه آغاز شد و طبق ماده فوق الذکر در ساعت هجده (۱۸) وقت قانونی آن به پایان رسید. پس از آن و در پی مشاهده حضور گسترده و چشمگیر مردم، وزیر کشور در چهار مرحله پیاپی انتخابات را تا ساعت ۲۲ تمدید نمود. مع الوصف در ساعات پایانی اخذ رأی ستاد انتخابات وزارت کشور طی اطلاعیه ای اعلام داشت تا زمانی که رأی دهنده ای در مقابل شعب اخذ رأی حاضر است، افراد به داخل شعبه هدایت شده و نسبت به اخذ رأی از ایشان اقدام گردد. بر این اساس و به استناد گزارش های معتبر، تمام شعب اخذ رأی تا هنگام حضور افراد رأی دهنده فعال بوده و هیچ شعبه ای در سراسر کشور نبوده است که به رغم حضور افراد از اخذ رأی خودداری نموده و درب شعبه بسته شده باشد. قابل توجه اینکه برخی شعبه ها در تهران و استان گلستان تا ساعات ۱/۳۰ و حدود ۲ بامداد نیز مشغول اخذ رأی بوده اند. (پیوست های شماره ۵۱ و ۵۲)

ذکر این نکته ضروری است چنانچه پس از اتمام ساعت اخذ رأی و زمان تمدید شده و در هنگامی که رأی دهنده ای در شعبه حضور ندارد، عوامل اجرایی می توانند اقدام به گشودن صندوق رأی نموده و شمارش آراء را آغاز نمایند. بدیهی است در این شرایط چنانچه فرد یا افرادی جهت رأی دادن به محل شعبه مراجعه نمایند، اخذ رأی از ایشان ممنوع بوده و خلاف قانون می باشد. پس

از بررسی‌های به عمل آمده معلوم شد اغلب گزارش‌های ارسالی مبنی بر عدم اقدام شعب به اخذ رأی، مربوط به این زمان بوده که عدم اخذ رأی، دقیقاً منطبق با قانون بوده است.

چ) خرید و فروش آراء

از مجموع چهل و پنج هزار و ششصد و نود و دو (۴۵۶۹۲) صندوق اخذ رأی در سراسر کشور در روز ۲۲ خرداد، تعداد ده (۱۰) مورد گزارش مبنی بر خرید و فروش آراء از سوی ستاد نامزدهای محترم به شورای نگهبان واصل شد. سه (۳) مورد از این گزارش‌ها از ستاد آقای محسن رضایی، سه (۳) مورد از ستاد آقای کربوبی و چهار (۴) مورد از ستاد آقای میرحسین موسوی ارائه شده است. قبل از بررسی صحت و سقم موضوع می‌توان به تأثیر مجموعاً ده (۱۰) مورد گزارش از مجموع قریب به چهل میلیون رأی مأخوذه توجه نمود. مع الوصف شورای نگهبان براساس وظیفه ذاتی خود و بدون توجه به تأثیر ناچیز این تعداد تخلف در سلامت انتخابات، نسبت به بررسی بدون اغماض و قاطع تمامی گزارش‌ها اقدام نمود که در سراسر کشور حتی یک سند برای اثبات این ادعا ارائه نشد و به نظر می‌رسد طرح چنین ادعایی خصوصاً آنگونه که در گزارش ستاد یکی از نامزدها آمده مبنی بر اینکه رأی مردم در قبال پنج هزار (۵۰۰۰) تومان خریداری می‌شود، صرف نظر از نادرستی آن، متضمن توهین به شعور و آگاهی رأی‌دهندگان است.

ح) انتقال صندوق به محل دیگر

در روز اخذ رأی، یازده (۱۱) گزارش از مجموع چهل و پنج هزار و ششصد و نود و دو (۴۵۶۹۲) صندوق اخذ رأی به شورای نگهبان ارسال شد که در آنها ادعا شده بود تعدادی صندوق اخذ رأی از محل خود خارج شده است. از این گزارش‌ها یک (۱) مورد توسط ستاد آقای محسن رضایی سه (۳) مورد توسط ستاد آقای کربوبی و هفت (۷) مورد هم توسط ستاد آقای میرحسین موسوی به شورای

نگهبان ارسال شده است. در هر مورد شورای نگهبان نسبت به پیگیری دقیق و موشکافانه گزارش‌های ارسالی اقدام نمود که نتیجه آن، عدم صحت گزارش‌های مذکور می‌باشد. صرف نظر از بررسی‌های فوق‌الذکر اساساً در روز اخذ رأی در کنار ازدحام بیش از حد مردم در شعب اخذ رأی با حضور ناظران شورای نگهبان و نیز حضور نمایندگان نامزدها، اساساً امکان چنین اقدامی وجود نداشته و طرح و القاء چنین شبهاتی از سر بی‌توجهی به فضای پرشور انتخابات و حضور انبوه مردم مشتاق و نیز ترکیب افراد حاضر در شعب اخذ رأی می‌باشد.

خ) تبلیغ در روز اخذ رأی به نفع کاندیدایی خاص

شکایت از تبلیغ غیرقانونی در روز اخذ رأی نیز از جمله مواردی است که نامزدها در شکایت‌های تقدیمی خود به آن پرداخته‌اند. در این خصوص شصت و هفت (۶۷) گزارش بیانگر تخلف تبلیغاتی در شعبات اخذ رأی در سراسر کشور می‌باشد. بخش قابل توجهی از این گزارش‌ها به گونه‌ای است که با فرض قبول ارتکاب احتمالی آن در محدوده برخی از شعب اخذ رأی، نمی‌توان آن را از مصادیق تخلفات انتخاباتی وزارت کشور بعنوان مسئول برگزاری انتخابات دانست. مثلاً گزارش‌های مختلفی از ستاد تبلیغاتی آقایان مهدی کروبی و میرحسین موسوی واصل شد که در آنها به عبور خودرو با عکس کاندیدایی خاص اشاره و حتی شماره خودروی مورد نظر هم ارسال شده است. بدیهی است که این تخلف و موارد مشابه بسیاری که در گزارش‌ها آمده در زمره تخلفات مرجع برگزارکننده انتخابات نمی‌باشد. با این وجود براساس همین گزارش‌ها چنانچه تبلیغات انتخاباتی له یا علیه نامزدها در محدوده شعبه‌ای صورت می‌گرفته شورای نگهبان از طریق نمایندگان حاضر در شعبه و با کمک نیروهای انتظامی مستقر در محل با پیگیری اکید و مؤثر نسبت به رفع تخلف گزارش شده اقدام می‌نمود.

د) استفاده از امکانات دولتی

اگر چه این شکایت نیز همانند بسیاری از شکایتهای دیگر، فاقد مستندات کافی است و معلوم نیست دقیقاً منظور از استفاده از امکانات دولتی چیست، لیکن با توجه به اینکه در برخی شکایتهای استفاده رئیس جمهور فعلی از هواپیماهای دولتی مورد ایراد واقع شده است، بررسی لازم نسبت به این موضوع به عمل آمد که در نهایت مشخص شد در این خصوص، مطابق با مصوبه شورای امنیت کشور راجع به حفاظت شخصیت ها عمل شده است.

د) پلمپ صندوقهای اخذ رأی بدون حضور نمایندگان نامزدها و عدم نظارت ایشان بر تجمیع آراء

وفق ماده ۲۹ قانون انتخابات ریاست جمهوری، بستن و مهر نمودن صندوقهای خالی و بدون رأی باید در حضور نمایندگان هیأت نظارت، یعنی نمایندگان شورای نگهبان صورت پذیرد. تعداد صندوقها و خالی بودن آنها در صورت جلسه ای که قبل از شروع رأی گیری تنظیم می گردد باید توسط ایشان گواهی شود. بدیهی است به لحاظ قانونی حضور نمایندگان شورای نگهبان و هیأت اجرایی در این مرحله الزامی بوده و اساساً هیچ صندوقی بدون حضور ناظرین شورای نگهبان پلمپ نمی شود. مع الوصف و به استناد قانون، نمایندگان نامزدهای ریاست جمهوری در شعب اخذ رأی، می توانند حضور پیدا کنند و در تمامی مراحل انتخابات از جمله در مرحله پلمپ صندوقهای اخذ رأی حضور داشته باشند، ولی این حضور الزامی نبوده و عدم حضور ایشان به هیچ وجه نمی تواند مانع پلمپ نمودن صندوقها و در نتیجه تأخیر در شروع اخذ رأی باشد. بر این اساس طی تحقیقات بعمل آمده مشخص شد در بسیاری از شعب اخذ رأی نمایندگان کاندیداها علی رغم علم و اطلاع قبلی، پس از گذشت یک یا چند ساعت از شروع اخذ رأی در محل اخذ رأی حاضر و به انجام وظایف خود پرداخته اند.

بدیهی است در چنین شرایطی، نمی توان انتخابات را بدلیل عدم حضور آنان متوقف نمود و مردم را تا زمان آمدن نماینده مورد نظر به انتظار گذاشت. ثانیاً این تخلف، در صورت وقوع، در ساعات آغازین

اخذ رأی رخ داده و طبیعی است که گزارش آن نیز می‌بایست در کنار ده‌ها گزارش دیگر ستاد انتخاباتی نامزدها، به شورای نگهبان ارسال می‌شد. نامزدهای محترم حتی یک گزارش از مجموع چهل و پنج هزار و ششصد و نود و دو (۴۵۶۹۲) صندوق اخذ رأی ارائه ننموده‌اند که حاکی از ممانعت از حضور ایشان در هنگام پلمپ صندوق‌ها باشد. منطق، حکم می‌کند وقتی ستاد انتخاباتی هر دو نامزد محترم موارد متعددی از عبور خودروها با عکس نامزد خاص را با ذکر شماره آن خودرو به شورای نگهبان اعلام می‌نمایند، از کنار این موضوع مهم عبور نکرده و گزارش دقیقی در خصوص آن به شورا ارائه دهند. همانگونه که ذکر شد به گواهی شکایت‌ها و اسناد موجود - که عنداللزوم در اختیار رسانه‌ها قرار خواهد گرفت - حتی یک مورد گزارش در این خصوص دیده نمی‌شود، حال آنکه هر دو نامزد محترم در تاریخ ۸۸/۳/۲۵ یعنی سه (۳) روز پس از برگزاری انتخابات در این خصوص به تقدیم شکایت و اعتراض مبادرت می‌نمایند. البته در همین نامه‌ها نیز حتی از نام یک شعبه اخذ رأی که از حضور نماینده ایشان در هنگام پلمپ صندوق جلوگیری شده باشد ذکری به میان نیآورده‌اند. طرح موضوعات کلی و اتکا به شنیده‌ها و حدسیات، تنها قرائن و امارات در تقدیم این بخش از شکایت نامزدها می‌باشد.

ر) عدم حضور یا نظارت نمایندگان نامزدها در زمان تجمیع آراء

به موجب ماده واحده مصوب ۱۳۷۹/۵/۳۰ مجلس شورای اسلامی که حضور نمایندگان نامزدهای ریاست جمهوری در شعب اخذ رأی را مجاز می‌شمارد دو نامزد محترم با استقرار پنجاه و چهار هزار و یکصد و هشتاد و دو (۵۴۱۸۲) نماینده در شعب اخذ رأی، فرمانداری‌ها و مراکز تجمیع آراء بر تمامی مراحل اخذ رأی نظارت می‌نمودند. گواه این امر بیش از یکصد (۱۰۰) نامه نمایندگان نامزدها به شورای نگهبان در حوزه‌های انتخابیه و شهرهای مختلفی است که هر یک در برگیرنده ده‌ها و صدها شعبه اخذ

رای است و همگی حاکی از ابراز رضایت نمایندگان نامزدها از برگزاری با شکوه انتخابات و تأکید و تشکر از سلامت انتخابات است. متن تمامی نامه‌های فوق‌الذکر در شورای نگهبان موجود است که عنداللزوم در اختیار رسانه‌ها قرار خواهد گرفت. در ستاد مرکزی انتخابات کشور و هیأت مرکزی نظارت بر انتخابات نیز نمایندگان محترم نامزدها حاضر و ناظر بر تمام مراحل جمع‌آوری و اعلام نتایج بوده و بسیاری از آنها در ساعت ۶ صبح روز شنبه ۸۸/۳/۲۳ محل مأموریت خود را ترک نمودند. از این رو شائبه و شبهه عدم حضور نمایندگان نامزدها در مرحله جمع‌آوری آراء با وجود مستندات متقن و غیرقابل انکار، ادعایی غیرواقعی است. مع‌الوصف و به رغم وجود دلایل متقن، شورای نگهبان برای رفع شبهه‌ها و تنویر افکار عمومی، کراراً از نامزدهای محترم درخواست نمود چنانچه نمونه‌ای و یا حتی قرینه‌ای حاکی از اختلاف آراء شمارش شده با آراء جمع‌آوری شده در حوزه‌ای سراغ دارند به شورای نگهبان ارائه نمایند. با وجود تمدید زمان بررسی شکایت‌ها براساس حکم مقام معظم رهبری (مدظله‌العالی) و پیگیری‌های مکرر این شورا هیچ گزارشی در این خصوص ارائه نشد. در عین حال در بازشماری آراء حوزه‌های انتخابیه استان‌های اصفهان، فارس، خوزستان و کرمانشاه که به تقاضای آقای محسن رضایی انجام شد و نیز در بازشماری آراء سایر مناطق کشور که به ابتکار شورای نگهبان و به منظور رفع هرگونه تردید در سلامت انتخابات صورت گرفت، مغایرتی محسوس بین آراء شمارش شده و آراء اعلام شده در مرحله جمع‌آوری ملاحظه نشد.

ز) حضور بیش از صد درصد واجدین شرایط در برخی حوزه‌های انتخابیه

تردیدی نیست یکی از آرزوهای هر نظام سیاسی، مشارکت حداکثری مردم در انتخابات است. این مهم در حماسه پرشور و جاوید رفراندوم جمهوری اسلامی با مشارکت ۹۸/۲ درصد مردم غیرتمند ایران اسلامی محقق شد و جهانیان شاهد اتحاد و اعتقاد قلبی مردم ایران به نظام جمهوری اسلامی بودند. مشارکت ۸۵ درصدی مردم سرافراز ایران، در دهمین دوره انتخابات ریاست جمهوری، آن هم پس از

گذشت سی سال از تاسیس نظام اسلامی نشانه عمق پیوند و رابطه مستحکم مردم با نظام و یادآور حماسه جاوید رفراندوم جمهوری اسلامی است. متأسفانه این مهم که به حق یکی از بزرگترین دستاوردهای انقلاب اسلامی است مورد بی‌مهری و حتی تخریب برخی افراد قرار گرفت، به نحوی که این حجم وسیع و گسترده از میزان مشارکت ۸۵ درصدی مردم را بر نتافته و آن را نشانه تخلف و یا تقلب در انتخابات قلمداد نموده و به انحاء مختلف به تضعیف آن پرداختند. علی‌رغم فضاسازی‌های گسترده و مسموم که در روزهای اخیر نسبت به این موضوع در داخل و خارج کشور صورت گرفته، خاطر مردم عزیز را مستحضر می‌دارد هیچ یک از نامزدهای محترم یا نمایندگان ایشان، حتی یک برگ شکایت کتبی در این خصوص به شورای نگهبان تسلیم نموده‌اند و اساساً این موضوع جزء شکایت‌های ایشان قلمداد نمی‌گردد. با این حال با عنایت به فضاسازی‌های غیرمنصفانه اخیر، شورای نگهبان بر خود فرض می‌داند نتیجه بررسی این شبهه‌ها را نیز به اطلاع عموم برساند. در این راستا در ابتدای طرح این موضوع در جامعه، از رؤسای محترم سازمان ثبت احوال و مرکز آمار کشور دعوت و در خصوص آمار واجدین شرایط از ایشان سؤال شد و متعاقباً ضمن بررسی گسترده موضوع و مقایسه تطبیقی نتایج اعلامی با نتایج انتخابات دوره نهم ریاست جمهوری، نتایجی به شرح ذیل حاصل گردید:

(۱) آمار واجدین شرایط

پس از جلسه رؤسای محترم سازمانهای آمار و ثبت احوال، مشخص شد معیار اعلامی شرکت کنندگان در انتخابات در برخی حوزه‌های انتخابیه بعضاً آخرین سرشماری نفوس در سال ۱۳۸۵ و در مواردی آمار واجدین شرایط اعلامی در انتخابات دوره نهم ریاست جمهوری است. همچنین براساس اظهار مأمورین سازمان ثبت احوال، مدارک آن سازمان در اعلام آمار افراد هر منطقه شناسنامه‌های صادره در آن محل می‌باشد. بدیهی است صدور شناسنامه ملازمه‌ای با حضور افراد در همان محل نداشته و افراد آزادند در هر محلی سکنی‌گزینند. علاوه بر آن تغییرات به عمل آمده ظرف سنوات اخیر در

تقسیمات کشوری که اغلب جابجایی جمعیت‌ها را به همراه دارد در کنار سفرهای تفریحی و ایرانگردی شهروندان در واپسین روزهای فصل بهار از جمله دلایل بروز نوسانات در کاهش و افزایش نصاب آراء در برخی حوزه های انتخابیه می باشد. معترضین با نادیده گرفتن این شاخص‌ها کم یا زیاد شدن تعداد واجدین شرایط حضور در پای برخی صندوق‌ها را دلیل بر تقلب و دستکاری در صندوق‌ها دانسته‌اند.

۲) امکان تفکیک در تقسیمات کشوری و عدم امکان تفکیک جمعیتی

در بسیاری از استان‌های کشور و بخصوص در حاشیه شهرهای بزرگ، مناطق و شهرهایی وجود دارند که به لحاظ تقسیمات کشوری، مناطقی مستقل به شمار آمده، در نظام سیاسی کشور دارای هویتی مستقل بوده و به لحاظ جغرافیایی نیز امکان ترسیم نقشه‌ای مشخص و ممتاز از شهرهای مجاور آن وجود دارد. اما در همین مناطق امکان تقسیم جمعیتی وجود نداشته و بخش زیادی از جمعیت شهر اصلی در شهرهای مناطق مجاور سکونت دارند، بدون اینکه جزء آمار آن به حساب بیایند. نمونه بارز این امر شمیرانات در شمال تهران و شهر ری در جنوب تهران است که پذیرنده بخش زیادی از جمعیت میلیونی تهران هستند. تردیدی نیست که بخش زیادی از جمعیت تهران که در مناطق ۱ و ۳ زندگی می‌کنند، بدون اینکه در زمره واجدین شرایط شمیرانات باشند، رأی خود را در آن منطقه به صندوق می‌ریزند. همچنین ساکنین منطقه ۲۰ تهران نیز که علی‌الظاهر تهرانی هستند رأی‌شان در حوزه شهر ری اخذ می‌شود. بی‌تردید در بسیاری از نقاط کشور نیز چنین وضعیتی وجود دارد و هرکس با اندک بررسی می‌تواند به عدم امکان تفکیک جمعیتی بر اساس تقسیمات کشوری در این مناطق پی ببرد.

۳) حوزه انتخابیه‌ای به نام ایران

در انتخابات ریاست جمهوری چون قرار است از سراسر کشور یک نفر برگزیده شود کل کشور یک حوزه انتخابیه تلقی می‌شود. بنابراین مهم این است که کل آراء رأی‌دهندگان در سراسر کشور از آمار کل واجدین شرایط بیشتر نباشد. در این دوره از انتخابات نیز ۸۵ درصد از کل واجدین شرایط در

انتخابات شرکت نمودند. هرچند این عدد پس از رفراندوم جمهوری اسلامی پرافتخارترین رکورد انتخاباتی کشور است، مع الوصف تا حضور صد درصدی مردم ۱۵ درصد فاصله دارد.

۴) سیال بودن جمعیت

در انتخابات ریاست جمهوری، هیچ منعی برای حضور هر یک از آحاد جامعه در هر یک از شعب اخذ رأی در سراسر کشور و حتی خارج از کشور وجود ندارد، به نحوی که اگر تمام واجدین شرایط رأی دادن در یک محل جمع شوند و بخواهند رأی خود را به صندوق بیندازند، منع قانونی وجود ندارد. تنها موردی که جابجایی جمعیتی رأی‌دهندگان آن بر اساس صراحت قانون ممنوع است مرحله دوم انتخابات مجلس شورای اسلامی، خبرنگاران رهبری یا شوراها است که در آنجا افرادی که در مرحله اول انتخابات در حوزه‌ای شرکت کرده‌اند صرفاً می‌توانند در مرحله دوم در همان حوزه رأی بدهند. در انتخابات ریاست جمهوری که قرار است از همه کشور یک نفر برگزیده شود، جابجایی جمعیت، مجاز و عاری از منع قانونی است.

۵) عوامل جابجایی جمعیت

هرچند که به دلایل ذکر شده، جابجایی جمعیت رأی‌دهندگان در انتخابات ریاست جمهوری به لحاظ قانونی منعی ندارد، اما در تشریح علل این جابجایی موارد مختلفی قابل ذکر است که برخی از آنها عبارتند از:

۵/۱) حضور در مناطق ییلاقی و خوش آب و هوا در پایان هفته: امری که برای همه مردم تجربه‌ای ملموس بوده و قطعاً هر یک از آحاد مردم خاطره‌ای از آن دارند؛ مانند حضور مردم تهران در شهر دماوند و یا مردم خراسان در طرهبه و چناران.

۵/۲) **جمعیت دانشجویی:** بسیاری از شهرها به دلیل دربرگرفتن چندین واحد دانشگاهی (اعم از دولتی، آزاد، غیر انتفاعی، پیام نور و ...) جمعیت قابل توجهی دانشجو را در خود جای داده‌اند که طبعاً بخش زیادی از این جمعیت غیر بومی بوده و در شمار واجدین شرایط آن شهر قلمداد نمی‌شوند.

۵/۳) **جمعیت نظامی:** شهرهای مختلفی در کشور، به دلایل مختلف نظامی و امنیتی کانون استقرار نیروهای نظامی و انتظامی، اعم از کادر و وظیفه می‌باشند. معمولاً بخش قابل توجهی از این نیروها غیربومی بوده و طبعاً جزء واجدین شرایط رأی دادن آن منطقه قلمداد نمی‌شوند.

۵/۴) **جمعیت کارگری:** بسیاری از شهرها در مجاورت قطب‌های صنعتی یا کشاورزی کشور قرار دارند، به گونه‌ای که این شهرها پذیرنده نیروی کار از سراسر کشور بوده و به نوعی استراحتگاه نیروی کار می‌باشند. جمعیت این شهرها بطور متناوب در نوسان بوده و حتی براساس برخی آمارهای معتبر، جمعیت آنها در روز و در شب به دلیل آمد و شد به محل کارشان تفاوت محسوس و قابل توجهی دارد.

۶) سابقه موضوع

در تأیید مطالب فوق کفایت به آمار شرکت کنندگان در انتخابات قبل توجه شود تا طبیعی و منطقی بودن این امر آشکار شود. بعنوان نمونه‌ای نزدیک، آمار انتخابات دوره نهم ریاست جمهوری، حاکیست که در حوزه‌های بسیاری شمار شرکت کنندگان در انتخابات به مراتب بیش از واجدین شرایط آن محل بوده است که نمونه‌ای از آن شمیرانات است با حدود ۸۰۰ درصد مشارکت، یعنی ۸ برابر بیش از تعداد واجدین شرایط. ملاحظه این آمار نشان دهنده این است که این موضوع به دلایل فوق‌الذکر، امری معمول و بلکه اجتناب ناپذیر است.

با عنایت به همه موارد فوق بر هر صاحب عقل سلیمی معلوم می شود که این موضوع اساساً نمی تواند بعنوان یک تخلف انتخاباتی قلمداد شده و به بهانه آن مشارکت افتخار آفرین مردم ایران را زیر سؤال برد. البته جای تأسف است که این شبهه از سوی کسانی در سطح جامعه مطرح و گسترده می شود که بعضاً خود برگزار کننده انتخابات در کشور بوده و به خوبی با این مسائل آشنا هستند و همین موضوع در دوره خود ایشان رخ داده و در عین حال با نادیده گرفتن حضور پرشور و گسترده مردم، این موضوع مسلم و روشن را بعنوان مستمسک خود در امر تخلف انتخاباتی مطرح می نمایند.

۲) شکایات مستقل هر یک از نامزدها

علاوه بر شکایات های مشترک فوق الذکر، شکایات های دیگری نیز بصورت مستقل توسط هر یک از نامزدهای محترم عنوان شد که بدین شرح است:

الف) شکایات های اختصاصی آقای کروبی

۱- قطع سیستم پیامک تلفن همراه در روز انتخابات

آقای کروبی در نامه ۸۸/۳/۲۵ خود، قطع سیستم پیامک را از جمله تخلفات روز رأی گیری دانسته و با استناد به آن، ابطال انتخابات کل کشور را خواستار شده اند. در این خصوص توجه به این نکته ضروری است که قطع سیستم پیامک تأثیری در روند سلامت انتخابات یعنی حضور و رأی دادن مردم ندارد، گواه این امر حضور آگاهانه چهار میلیونی مردم در انتخابات به رغم قطع سیستم پیامک است. علاوه آنکه این ایراد از اساس ارتباطی به موضوع انتخابات ندارد و در انتخابات ادوار گذشته فقدان سیستم پیامک موجبی برای تخلف در امر انتخابات تلقی نشده است.

۲- فعالیت اداره ثبت احوال در روز جمعه

رئیس ستاد آقای کروبی در تاریخ ۸۸/۳/۲۵ طی نامه شماره ۶۰۱۴ به تعدادی از تخلفات انتخاباتی در روز ۲۲ خرداد اشاره نمود که بخش عمده آنها در قسمت شکایات های مشترک پاسخ داده شد. از جمله

موارد ذکر شده در این نامه بعنوان تخلف انتخاباتی و دلیل بر لزوم ابطال انتخابات کل کشور، فعالیت اداره ثبت احوال شهر دیواندره در روز رأی گیری است. در این خصوص به این توضیح اکتفا می شود که براساس رویه معمول در تمامی انتخاباتهای قبلی و بمنظور ایجاد تسهیلات بیشتر برای کسانی که قصد عکس دار نمودن شناسنامه خود را دارند و یا متقاضی دریافت شناسنامه المثنی هستند، سازمان ثبت احوال کشور به تمامی واحدهای تابعه خود دستور فعالیت تمام وقت و بدون تعطیلی صادر می نماید. از این رو اصل این امر قانونی و براساس وظیفه ذاتی ثبت احوال و بمنظور تسهیل شرکت و حضور گسترده تر مردم در انتخابات است. صرف نظر از این امر، اساساً فعالیت یک اداره تحت هر عنوان در روز انتخابات در شهر دیواندره دلیلی بر تخلف انتخاباتی تلقی نمی شود تا بتوان به استناد آن ابطال انتخابات کل کشور را تقاضا نمود.

ب) شکایت اختصاصی آقای میر حسین موسوی

تعداد صندوق های سیار: بر اساس ماده ۵۰ قانون انتخابات ریاست جمهوری، تشکیل شعب سیار اخذ رأی در مراکز بخش، شهرستان و نیز مناطق صعب العبور جزء اختیارات هیأت اجرایی است و این امر در تمامی انتخابات قبلی نیز وجود داشته است. بخشی از صندوق های سیار در مناطق دور افتاده و صعب العبور بکار گرفته می شود اما بخش قابل توجه این صندوق ها همیشه در شهرها و در اماکنی مثل پادگان ها، زندان ها، بیمارستان ها و ... مورد استفاده قرار می گیرد. افزون بر این، تعدادی از صندوق های سیار بعنوان کمک به حوزه های اخذ رأی که با تراکم جمعیت ناشی از استقبال رأی دهندگان مواجه است، اعزام می شوند. این موضوع امری قانونی است که قانون گذار در ماده ۵۰ قانون انتخابات بدان تصریح نموده است. براساس همین قانون ضروری است که شورای نگهبان در خصوص تمامی صندوق های سیار اظهار نظر نموده و موافقت خود را با اعزام نماینده ناظر اعلام دارد. متأسفانه این

موضوع ساده که از جمله نصوص مصرح در قانون انتخابات است به هر دلیلی مورد توجه قرار نگرفته و استفاده از صندوق‌های سیار در شهرها و یا نزدیک صندوق‌های ثابت را جزء تخلفات قلمداد نموده‌اند، حال آنکه به دلیل پیش گفته، این موضوع نه تنها تخلف نیست بلکه تکلیفی قانونی برای مجریان انتخابات است.

ج) شکایت اختصاصی آقای محسن رضائی

در ابتدا لازم است در خصوص شکایت و نیز انصراف آقای محسن رضایی از پیگیری شکایت‌های مطروحه مطالبی به استحضار مردم شریف ایران برسد:

آقای محسن رضایی پس از برگزاری انتخابات با ارسال سه نامه، شکایت‌هایی را از روند برگزاری انتخابات دهمین دوره ریاست جمهوری به شورای نگهبان ارائه نمود. دو مورد از این شکایت‌ها در فرجه سه روزه قانونی و یک مورد پس از انقضای مهلت واصل شد. همچنین ایشان در روز شنبه ۳۰/۳/۸۸ با حضور در شورای نگهبان تقاضای بازشماری ده درصد (۱۰٪) آراء تمامی مراکز استان و نیز برخی شهرهای مورد نظر خود را نمودند که این تقاضا بلافاصله مورد موافقت شورای نگهبان قرار گرفت و مقرر شد آقای محسن رضائی نمایندگان خود را جهت بازشماری معرفی نمایند. هرچند این مهم با تأخیر و کندی صورت پذیرفت اما در هر مرحله و به محض معرفی نماینده آقای محسن رضائی، بازشماری در حوزه مورد نظر آغاز شد. مجموعاً آراء حوزه‌های اصفهان، کرمانشاه، خوزستان و فارس با حضور نمایندگان آقای محسن رضائی، اعضای هیأت اجرایی و ناظرین شورای نگهبان بازشماری شد. (پیوست‌های شماره ۵۳ و ۵۴)

پس از پایان بازشماری آراء و عدم وجود مغایرت محسوس بین آراء اعلامی و نتایج بازشماری، آقای محسن رضایی در تاریخ ۲/۴/۸۸ با ارسال نامه شماره ۱۳۳۲/م انصراف خود از پیگیری شکایت‌های مطروحه را اعلام نمود.

لذا در این گزارش صرفاً به تعداد شکایت‌ها و گزارش‌های واصله از ستاد ایشان اشاره شده و نظر به انصراف ایشان، از شرح و پاسخ آن خودداری می‌شود.

نظر نهایی شورای نگهبان

در مورد نتیجه کلی و نهایی دهمین دوره انتخابات ریاست جمهوری، مورخ جمعه ۱۳۸۸/۳/۲۲، بدینوسیله اعلام می‌نماید پس از آگهی عمومی اعلام شکایت‌ها و اعتراض‌ها نسبت به روند رأی‌گیری و برگزاری انتخابات، طبق ماده ۸۰ قانون انتخابات ریاست جمهوری علاوه بر مهلت قانونی دریافت شکایت‌ها، در دوره تمدید پنج روزه نیز نسبت به دریافت شکایت‌ها اقدام و متعاقب بررسی‌ها و رسیدگی‌های دقیق و همه‌جانبه، از آنجا که بخش عمده‌ای از موارد اعلامی از مصادیق تخلف یا تقلب انتخاباتی خارج و بعضاً تخلفات مختصری بوده که وقوع آن در اغلب انتخابات مشهود و غیرقابل اعتناء است، سرانجام شورای نگهبان با بررسی موضوع در جلسات عدیده و با وارد ندانستن شکایت‌ها و اعتراض‌ها، صحت انتخابات دهمین دوره ریاست جمهوری را طبق ماده ۷۹ قانون انتخابات ریاست جمهوری مورد تایید قرار داد.

شورای نگهبان فرصت را مغتنم شمرده ضمن تکریم حضور حماسی و فراگیر مردم در برگزاری شکوهمند دهمین دوره انتخابات ریاست جمهوری که با تجلی و ظهور جمهوریت نظام در کنار اسلامیت آن، برگ زرینی در تاریخ مردم سالاری دینی ایران اسلامی از خود بجا گذاشت، بر خود فرض می‌داند از تلاش همه جانبه وزارت محترم کشور، عوامل اجرایی، همچنین هیات‌های نظارت و رسانه‌های گروهی و بویژه از نامزدهای محترم که با حضور خود گرمی و رونق عرصه رقابت را فراهم آورده‌اند قدردانی نماید.

بِمَنِّهِ وَ كَرَمِهِ، ان شاء الله